РЕФЕРАТИВНО-НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ISSN 2521-1463

СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА.

Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

ОНЛАЙН-ЖУРНАЛ ЗАСНОВАНО У 2016 РОЦІ

НОМЕР ЖУРНАЛУ

Том 1
№ 5 (5)

Вересень – жовтень 2016 р.

DOI 10.53672/ej.5.2016

expertize-journal.org.ua

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Назаров О. А.
Євдокимова Н. О.
Кириченко О. А.
Калинка Г. І.
Цільмак О. М.
Мотлях О. І.

Барко В. І.
Лефтеров В. О.
Коренюк П. І.
Алікіна Н. В.
Попова Г. В.
Вітомський Ю. Л.

Землянська О. В.

Чернякова О. В.
Большаков С. І.
Тунтула О. С.
Ткач Ю. Д.
Єгорова Т. М.
Лисенко А. Б.

Шаповалов В. О.
Савкіна Т. В.
Савостін О. П.
Безушко С. В.
Вербина Ю. В.
Хлонь О. М.

Інститут психологічної експертизи і поліграфа Kyiv

ВИДАЄТЬСЯ ЗА СПРИЯННЯ

Київського міжнародного судово-експертного інституту психологічної експертизи і досліджень на поліграфі

ROR 02xc7et08

Номер на сайті

ISSN 2521-1463

ЗАСНОВНИК І ВИДАВЕЦЬ
Назаров Олег Анатолійович
канд. психол. наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва, судовий експерт

ВИДАВНИК НАЗАРОВ О. А.

Судово-психологічна експертиза

Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

Реферативно-науковий online журнал
Електронне видання
Засновано у травні 2016 року

2016. Том 1, № 5 (5)

Вересень–жовтень 2016 року

Київ · 2016
expertize-journal.org.ua

DOI: 10.53672/ej.5.2016
УДК 159:34(05)+159:371(05)+347.948
ББК 67.5:88.4
С89

ISSN 2521-1463 (Online)
EAN-13 9772521146000
Ідентифікатор медіа R40-05509

Засновник і видавець: кандидат психологічних наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва Назаров Олег Анатолійович

Видається за сприяння ТОВ «Київський міжнародний судово-експертний інститут психологічної експертизи і досліджень на поліграфі», ROR 02xc7et08

С89 **Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці** : реферативно-науковий online журнал. — 2016. Т. 1, № 5 (5) (вересень–жовтень 2016 р.). — Київ : Видавник Назаров О. А., 2016. — 24 с. — URL: expertize-journal.org.ua.

Номер містить оригінальні статті й реферати праць з юридичної психології, судової експертизи та суміжних галузей, а також новини журналу.

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів

За точність викладеного матеріалу відповідальність покладається на авторів

Рукописи можуть рецензуватися і не повертаються

Авторські права на матеріали належать їхнім авторам. Матеріали журналу поширюються на умовах ліцензії Creative Commons «Із Зазначенням Авторства 4.0 Міжнародна» (CC BY 4.0), крім першоджерел рефератів і передрукованих матеріалів, права на які належать їхнім правовласникам.

Редакційні правки, скорочення та зміна назви матеріалу погоджуються з автором до публікації

За достовірність інформації, що міститься в опублікованих матеріалах, відповідальність несуть автори

© Автори матеріалів, 2016
© Видавник Назаров О. А., 2016

Редакційна колегія

Головний редактор — видавець (засновник видання)

Назаров О. А. — канд. психол. наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва, атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження», стаж експертної діяльності з 2000 р., поліграфолог, правознавець. ORCID 0000-0002-3427-1162

Заступники головного редактора

Євдокимова Н. О. — д-р психол. наук, професор; напрям наукових робіт — психологічні науки. ORCID 0000-0002-8789-278X

Кириченко О. А. — д-р юрид. наук, професор, завідувач кафедри права факультету бізнесу, адміністрування та права Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика, наукова спеціальність 12.00.09 — кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; напрям наукових робіт — юридичні науки. ORCID 0000-0002-8748-6431

Відповідальний секретар

Калинка Г. І. — фахівець факультету бізнесу, адміністрування та права Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика, ад'юнкт зі спеціальності 19.00.06 — юридична психологія, здобувач наукового ступеня доктора філософії у галузі юридичної психології. ORCID 0000-0002-6113-7778

Члени редакційної колегії

Цільмак О. М. — д-р юрид. наук, канд. психол. наук, професор, завідувачка кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія», полковник міліції у відставці. ORCID 0000-0001-7348-4876

Мотлях О. І. — д-р юрид. наук, професор, провідний науковий співробітник наукової лабораторії з проблем досудового розслідування Навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ, поліграфолог, заслужений юрист України. ORCID 0000-0002-6135-9952

Барко В. І. — д-р психол. наук, професор, головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії психологічного забезпечення Державного науково-дослідного інституту МВС України, поліграфолог, полковник міліції у відставці. ORCID 0000-0003-4962-0975

Лефтеров В. О. — д-р психол. наук, професор, проректор Міжнародного університету, полковник міліції у відставці. ORCID 0000-0002-9163-0555

Коренюк П. І. — д-р екон. наук, професор, академік (дійсний член) Академії економічних наук України, завідувач кафедри менеджменту організацій і адміністрування Дніпровського державного технічного університету. ORCID 0000-0001-8321-3199

Алікіна Н. В. — канд. психол. наук, старший науковий співробітник, експерт вищого кваліфікаційного класу, працювала тривалий час на посадах голови секції судової психологічної експертизи Науково-консультативної та методичної ради з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України, головним експертом лабораторії криміналістичних експертиз Київського науково-дослідного інституту судових експертиз, атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження» до 2016 р., стаж експертної роботи з 1978 р. ORCID 0000-0002-0166-4437

Попова Г. В. — канд. психол. наук, доцент, підполковник міліції у відставці. ORCID 0000-0003-3814-4037

Вітомський Ю. Л. — канд. психол. наук, офіцер запасу СБ України. ORCID 0009-0004-5206-5065

Землянська О. В. († 06.07.2020) — д-р психол. наук, професор, професор кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, полковник міліції у відставці. ORCID 0000-0001-6547-2621

Чернякова О. В. — канд. психол. наук, доцент, завідувачка кафедри психології та філософії Київського університету інтелектуальної власності та права. ORCID 0000-0002-0384-4829

Большаков С. І. — канд. військ. наук, доцент, керівник ТОВ «Науково-дослідний інститут судової експертизи та оцінки», атестований судовий експерт за спеціальностями 11.1 «Дослідження документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності» та 12.2 «Визначення вартості колісних транспортних засобів та розміру збитку, завданого власнику транспортного засобу», суб'єкт оцінки майна та майнових прав, полковник ЗСУ у відставці. ORCID 0000-0003-2394-0225

Тунтула О. С. — канд. юрид. наук, доцент, доцент кафедри цивільного та кримінального права і процесу юридичного факультету Чорноморського національного університету імені Петра Могили, наукова спеціальність 12.00.09 — кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. ORCID 0000-0002-1699-1668

Ткач Ю. Д. — канд. юрид. наук, доцент кафедри криміналістики Одеського державного університету внутрішніх справ, наукова спеціальність 12.00.09 — кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза. ORCID 0009-0006-3675-2548

Єгорова Т. М. — старший науковий співробітник Полтавського відділення Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України, голова секції судової психологічної експертизи Науково-консультативної та методичної ради з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України з 2015 р., атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження», стаж експертної діяльності з 2000 р. ORCID 0000-0002-4097-5449

Лисенко А. Б. — голова професійної громадської організації «Колегія поліграфологів України», директор Комітету з освіти правління громадської професійної організації «Міжнародна асоціація професіоналів в поліграфології» (AIPP, Мексика), експерт-аналітик 1 категорії, поліграфолог, підполковник СБУ в запасі. ORCID 0000-0002-8131-9931

Шаповалов В. О. — головний редактор журналу «Оцінка достовірності: наукові дослідження та практика», атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження» (2016 р.), старший науковий співробітник науково-дослідного відділу (проблем психологічного вивчення особового складу) Науково-методичного центру кадрової політики Міністерства оборони України (2020 р.), поліграфолог. ORCID 0009-0004-0472-6201

Савкіна Т. В. — старший науковий співробітник лабораторії почеркознавчих, лінгвістичних, психологічних, мистецтвознавчих досліджень Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України, атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження», стаж експертної діяльності з 1998 р. ORCID 0009-0007-9784-2253

Савостін О. П. — старший судовий експерт відділу почеркознавчих досліджень лабораторії криміналістичних видів досліджень Одеського науково-дослідного інституту судової експертизи Міністерства юстиції України, психолог — судовий експерт другого кваліфікаційного класу комунальної установи «Одеський обласний медичний центр психічного здоров'я», атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження», стаж експертної діяльності з 1982 р. ORCID 0009-0003-6666-0247

Безушко С. В. — канд. пед. наук, доцент. ORCID 0009-0008-2069-1642

Вербина Ю. В. — канд. психол. наук, доцент кафедри психології та педагогічної освіти Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика. ORCID 0009-0004-2947-9251

Хлонь О. М. — канд. психол. наук, доцент, доцент кафедри психології та філософії Київського університету інтелектуальної власності та права. ORCID 0000-0001-9733-8531

Зміст

ПЕРЕДМОВА 6

РОЗДІЛ 1. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, РЕФЕРАТИ СТАТЕЙ) 7

1.1. Проблемні аспекти застосування поліграфа 8

Можливості застосування поліграфа в забезпеченні роботи служби безпеки ритейлу 8

1.2. Правове та науково-прикладне забезпечення професійної діяльності 9

Толстолуцький В. Ю. **Судово-психологічна експертиза** особи невстановленого злочинця: програмно-криміналістичний аспект 9

1.3. Точка зору фахівця 11

Ілейко В. Р. **Судово-наркологічна експертиза,** комплексна судова нарколого-психіатрична експертиза – реальність і перспективи 11

1.4. Юридична практика 13

Історичний факт: уперше судово-психологічну експертизу в Київському інституті науково-судової експертизи було призначено 1930 року 13

Шипшин С. С. **Судово-психологічна експертиза** неповнолітніх у ювенальній юстиції 15

1.5. Сторінка вченого 17

Пам'яті Ячиної Аліси Сергіївни, судового експерта-психолога, кандидата психологічних наук, доцента 17

РОЗДІЛ 2. НОВИНИ ЖУРНАЛУ 19

Американська асоціація поліграфологів відкрила базу даних науково-практичних статей, опублікованих у журналі асоціації «Polygraph» (мова оригіналу — російська) 19

Гумор на тему «Використання поліграфа (детектора брехні) в житті людей» (мова оригіналу — російська) 19

ЧИТАЧІ ТАКОЖ ШУКАЮТЬ 20

Передмова

СЛОВО РЕДАКЦІЇ

Журнал «Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці» належить до реферативно-наукових видань. Оригінальні дослідження ми оприлюднюємо вперше, а найцікавіші праці, що вже вийшли в інших виданнях, подаємо як реферати: стислий виклад змісту, анотацію та бібліографічний опис першоджерела за ДСТУ 8302:2015. Реферат не замінює оригіналу — він допомагає знайти саме те дослідження, яке потрібне вам сьогодні.[6]

Дорогі читачі! Наука про людину в суді змінюється щороку, і цей номер — тому підтвердження. У випуску 2016. Том 1, № 5 (5) — 6 матеріалів; головні теми: юридична практика, поліграф і виявлення обману, нормативне регулювання експертизи, досвід фахівців.

> *Новина зі світу судової експертизи. 20 вересня 2016 р. Рада радників Президента США з питань науки і технологій (PCAST) оприлюднила звіт «Forensic Science in Criminal Courts: Ensuring Scientific Validity of Feature-Comparison Methods» про наукову обґрунтованість методів порівняння ознак у криміналістиці: аналізу ДНК-зразків, слідів укусів, латентних відбитків пальців, слідів зброї, взуття та волосся.*[7]

Судовими експертами не народжуються — ними стають завдяки знанням, практиці й цікавості. Цей номер — добрий початок. Свіжі події — у розділі «Новини журналу».

Редакція журналу

РОЗДІЛ 1. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, РЕФЕРАТИ СТАТЕЙ)

Позначки: «Анотація» — оригінальний матеріал, уперше оприлюднений у журналі; «Реферат» — стислий виклад праці або офіційного документа, уперше оприлюднених в іншому виданні чи на іншому ресурсі; під кожним рефератом наведено відомості про першу публікацію; наявний DOI зазначено біля відомостей про оприлюднення. Цифри у квадратних дужках відсилають до списку References після кожної публікації: описи за ДСТУ 8302:2015, українські й російські назви подано латиницею (транслітерація за постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2010 № 55), їхній переклад англійською — у квадратних дужках.

Читачеві. За кожною публікацією цього номера стоять реальні справи: кримінальні провадження, сімейні спори, позови про відшкодування моральної шкоди, перевірки із застосуванням поліграфа. Анотація допоможе швидко зорієнтуватися, а повний текст за посиланням відкриє методики, аргументи сторін і правові позиції Верховного Суду, які можуть знадобитися у вашій наступній справі. Читайте, порівнюйте з власною практикою і діліться знайденим з колегами.

1.1. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІГРАФА

МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІГРАФА В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОБОТИ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ РИТЕЙЛУ[1] *(мова оригіналу — російська; назву подано в перекладі)*

Анотація. Відеозамітка пропонує для ознайомлення доповідь білоруського поліграфолога Князєва В. М., голови білоруського громадського об'єднання «Поліграфолог», «Можливості застосування поліграфа в забезпеченні роботи служби безпеки ритейлу», виголошену на III Білоруській виставці-форумі «Інженерно-технічна безпека» (Мінськ, 3–4 червня 2015 р.). Наведено бібліографічний опис однойменної статті автора в журналі «Технологии безопасности» (2014, № 3, с. 50–53) з посиланням на її електронну версію. Замітку доповнено довідкою про термін «ритейл», тобто роздрібну торгівлю, продаж товарів кінцевому споживачеві незалежно від способу й місця продажу.

Ключові слова: поліграф, служба безпеки, ритейл, роздрібна торгівля, кадрова безпека, відеоматеріал.

Першоджерело: *Князев В. М. Возможности применения полиграфа при обеспечении работы СБ ритейла. Технологии безопасности. 2014. № 3. С. 50–53.*[2] *Реферат оприлюднено в журналі 05.11.2016.*

Повний текст

References

1. Mozhlyvosti zastosuvannia polihrafa v zabezpechenni roboty sluzhby bezpeky ryteilu : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2016. Vol. 1, No. 5 (5). URL: https://expertize-journal.org.ua/detektor-lzhi-poligraf/649-ozmozhnosti-primeneniya-poligrafa-pri-obespechenii-raboty-sluzhby-bezopasnosti-ritejla (onovlena versiia vid 06.11.2016). [in Ukrainian].

2. Knyazev V. M. Vozmozhnosti primeneniya poligrafa pri obespechenii raboty SB riteyla. Tekhnologii bezopasnosti. 2014. № 3. S. 50–53. URL: http://aercom.by/wp-content/uploads/2014/10/Возможности-применения-полиграфа-при-обеспечении-работы-СБ-ритейла_Полиграфолог_2014.pdf (data zvernennia: 04.11.2026). [in Russian].

1.2. ПРАВОВЕ ТА НАУКОВО-ПРИКЛАДНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ОСОБИ НЕВСТАНОВЛЕНОГО ЗЛОЧИНЦЯ: ПРОГРАМНО-КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ[1] *(мова оригіналу — російська; назву подано в перекладі)*

Толстолуцький В. Ю.

Реферат. Реферат присвячено комп'ютерно-криміналістичній програмі «ФОРВЕР» (від «ФОРмування ВЕРсій»), створеній для висування слідчих версій під час розкриття вбивств, та електронному методичному посібнику Толстолуцького В. Ю. «Использование информационных технологий в раскрытии и расследовании убийств». Методологічну основу програми, відмінну від підходу Л. Г. Відонова, становить широке застосування математичного апарату для дослідження криміналістичної характеристики злочинів (КХЗ); на цій основі розроблено й нову програму «МОСС» – моделювання слідчих ситуацій. Автори визнають значення праць Е. П. Іщенка, Н. С. Полевого та А. А. Топоркова про комп'ютерні програми в розслідуванні й досліджень з алгоритмізації розслідування (Г. А. Густов, Л. Г. Відонов), згадують і опонентів цього напряму. Водночас вони наголошують, що технологію висування версій на підставі КХЗ досі не створено, бо не розв'язано проблему практичної значущості самої характеристики та виявлення такого її системного елемента, як кореляційні зв'язки. Упродовж шести років програмний комплекс розробляв колектив під керівництвом професора Толстолуцького В. Ю., наукового консультанта відділу криміналістики слідчого управління Слідчого комітету росії в Нижньогородській області. До колективу ввійшли працівники цього управління та науковці юридичного факультету й факультету обчислювальної математики та кібернетики Нижньогородського університету імені Лобачевського, а роботу підтримувало Головне управління криміналістики Слідчого комітету російської федерації. КХЗ подано як трирівневу структуру з елементів, ознак і значень (градацій) і статистичних зв'язків (закономірностей) між ними, а узагальнену криміналістичну характеристику вбивств реалізовано у вигляді комп'ютерної програми. Питання про допустимість статистичних методів у розслідуванні злочинів, як визнають автори, у науковій літературі лишається відкритим. Опис програми та навчально-методичного комплексу для її вивчення і застосування в розкритті вбивств розміщено на електронних ресурсах юридичного факультету університету, а посібник – у Фонді освітніх електронних ресурсів того самого закладу. Матеріал адресовано слідчим і криміналістам, які висувають версії у справах про вбивства, а також фахівцям, що досліджують особу невстановленого злочинця.

Ключові слова: криміналістична характеристика злочинів, слідчі версії, програма «ФОРВЕР», моделювання слідчих ситуацій, розслідування вбивств, кореляційні зв'язки, статистичні методи, алгоритмізація розслідування, інформаційні технології, невстановлений злочинець.

Forensic Psychological Examination of the Personality of an Unidentified Offender: A Software and Criminalistic Aspect

Tolstolutskyi V. Yu.

Abstract. The material summarises work on FORVER (from the Russian for version formation), a computer program for generating investigative hypotheses in murder cases, and the electronic methodological manual by Tolstolutsky V. Yu. on the use of information technologies in detecting and investigating murders. Unlike the approach of L. G. Vidonov, the program relies on extensive use of mathematical tools to analyse the criminalistic characteristics of crimes, and on this basis another program, MOSS, for modelling investigative situations was created. The authors acknowledge studies by E. P. Ishchenko, N. S. Polevoi and A. A. Toporkov on computer programs in investigation and works on the algorithmisation of investigation by G. A. Gustov and L. G. Vidonov, note that this direction also has opponents, and argue that a technology for generating hypotheses from criminalistic characteristics has not yet been developed because the practical value of such characteristics and the identification of correlations as their systemic element remain unresolved. For six years the software complex was developed by a team led by Professor Tolstolutsky, scientific consultant of the criminalistics department of the investigative directorate of the Investigative Committee of russia in the Nizhny Novgorod region, comprising investigators and scholars from the faculties of law and of computational mathematics and cybernetics of Lobachevsky University, with support from the Main Criminalistics Directorate of the Investigative Committee of the russian federation. The criminalistic characteristic is presented as a three-level structure of elements, features and values (gradations) linked by statistical regularities, and a generalised characteristic of murders has been implemented as a computer program, although the admissibility of statistical methods in investigation remains debated. It is relevant to investigators, criminalists and specialists profiling unidentified offenders.

Keywords: criminalistic characteristics of crimes, investigative hypotheses, FORVER software, modelling of investigative situations, murder investigation, correlations, statistical methods, algorithmisation of investigation, information technologies, unidentified offender.

Першоджерело: *Толстолуцкий В. Ю. Использование информационных технологий в раскрытии и расследовании убийств : электронно-методическое пособие. Нижний Новгород : Нижегородский государственный университет им. Н. И. Лобачевского.*[2] *Реферат оприлюднено в журналі 17.11.2013.*

References

1. Tolstolutskyi V. Yu. Sudovo-psykholohichna ekspertyza osoby nevstanovlenoho zlochyntsia: prohramno-kryminalistychnyi aspekt [Forensic Psychological Examination of the Personality of an Unidentified Offender: A Software and Criminalistic Aspect] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2016. Vol. 1, No. 5 (5). URL: https://expertize-journal.org.ua/psihologicheskaya-ekspertiza/356-sudebno-psikhologicheskaya-ekspertiza-lichnosti-neustanovlennogo-prestupnika-programmno-kriminalisticheskij-aspekt (onovlena versiia vid 19.11.2013). [in Ukrainian].

2. Tolstolutskiy V. Yu. Ispolzovanie informatsionnykh tekhnologiy v raskrytii i rassledovanii ubiystv : elektronno-metodicheskoe posobie. Nizhniy Novgorod : Nizhegorodskiy gosudarstvennyy universitet im. N. I. Lobachevskogo. URL: http://www.unn.ru/books/met_files/Tolstolutsky.doc (data zvernennia: 04.11.2026). [in Russian].

1.3. ТОЧКА ЗОРУ ФАХІВЦЯ

СУДОВО-НАРКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА, КОМПЛЕКСНА СУДОВА НАРКОЛОГО-ПСИХІАТРИЧНА ЕКСПЕРТИЗА – РЕАЛЬНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ[1] *(мова оригіналу — російська; назву подано в перекладі)*

Ілейко В. Р.

Реферат. Виокремлення наркології в самостійний напрям психіатрії наприкінці 1970-х – на початку 1980-х років спричинило появу в судово-експертній практиці судово-наркологічної експертизи (СНЕ) та комплексної судової нарколого-психіатричної експертизи (КСНПЕ), доцільність яких і досі викликає суперечки. Ілейко В. Р. ставить за мету показати реальний стан цих видів експертизи в Україні та ще раз обґрунтувати позицію про недоцільність їх збереження поряд із судово-психіатричною експертизою. Матеріалом слугували 75 випадків, коли в одному з міжобласних центрів судово-психіатричної експертизи паралельно з амбулаторною чи стаціонарною комплексною судовою психолого-психіатричною експертизою щодо тієї самої особи проводили СНЕ або КСНПЕ, а також дані повторних експертиз з різних регіонів і поодинокі «акти судово-наркологічної експертизи» обласних наркологічних диспансерів з матеріалів кримінальних справ. Офіційної статистики таких експертиз, за автором, немає: їх не відображає звітна форма № 38-здоров, а доступ до експертних матеріалів обмежений конфіденційністю. За структурою та обґрунтованістю висновки СНЕ не відрізняються від судово-психіатричних, натомість трапляються штучне розділення експертних питань, дублювання дослідницьких частин і навіть суперечливі висновки. Участь нарколога без сертифіката спеціаліста та внесення до Реєстру атестованих судових експертів автор уважає протизаконною. «Акти» наркологічних закладів, на його думку, є лише розширеними актами наркологічного огляду на вживання психоактивних речовин, позбавлені обов'язкових частин експертного висновку, а подекуди містять відповіді на суто судово-психіатричні питання про здатність особи усвідомлювати свої дії та керувати ними. Аргументи проти СНЕ та КСНПЕ згруповано в сім позицій: законодавча, нормативно-організаційна, наукова (наркологія є частиною психіатрії, розділ F1 МКБ-10), посилання на судову психіатрію росії, де ці види експертизи зникли разом із примусовим лікуванням від алкоголізму й наркоманії, відсутність у нарколога власного предмета й методів дослідження як ознак комплексної експертизи, фінансово-економічна та практична. Ілейко В. Р. пропонує поглиблювати підготовку судово-психіатричних експертів із вузьких розділів психіатрії, а нарколога за потреби залучати як консультанта, не надаючи йому статусу експерта. Змінити усталену практику, на думку автора, можна лише за чіткої позиції судово-психіатричної служби та її взаємодії зі слідчими й судовими органами, тим паче що з набранням чинності новим КПК України право на призначення експертизи матиме і сторона захисту.

Ключові слова: судово-наркологічна експертиза, комплексна судова нарколого-психіатрична експертиза, судово-психіатрична експертиза, комплексна експертиза, психоактивні речовини, наркологія, компетенція експерта, предмет експертного дослідження, МКБ-10, примусове лікування, нарколог-консультант.

Forensic Narcological Examination and Complex Forensic Narcological and Psychiatric Examination: Reality and Prospects

Ileiko V. R.

Abstract. After narcology became a separate branch of psychiatry in the late 1970s and early 1980s, forensic practice acquired two additional types of examination: the forensic narcological examination and the complex forensic narcological and psychiatric examination. Ileiko V. R. reviews how these examinations are actually conducted in Ukraine and restates the case against retaining them alongside forensic psychiatric examination. The analysis draws on 75 cases from an interregional forensic psychiatric centre in which a narcological examination was carried out in parallel with an outpatient or inpatient complex forensic psychological and psychiatric examination of the same person, on data from repeat examinations in various regions and on several forensic narcological examination reports issued by regional narcological dispensaries. No official statistics exist, since reporting form No. 38-zdorov does not record such examinations and access to case materials is restricted. The narcological opinions did not differ from psychiatric ones in structure or reasoning; instead, they artificially split diagnostic questions, duplicated research sections and occasionally contradicted the psychiatric conclusions. Dispensary reports resembled extended intoxication assessment records, lacked the mandatory parts of an expert opinion and sometimes addressed the person's capacity to understand and control their actions at the time of the offence. The author groups the counter-arguments into legislative, regulatory, scientific (narcology as part of psychiatry, ICD-10 section F1), comparative, methodological, financial and practical ones, stressing that the narcologist has no distinct subject or methods of inquiry, which is a defining feature of a complex examination. Forensic psychiatrists should instead be trained in narrower fields of psychiatry, while narcologists may be involved as consultants rather than experts.

Keywords: forensic narcological examination, complex forensic examination, forensic psychiatric examination, psychoactive substances, narcology, expert competence, subject of expert inquiry, ICD-10, compulsory treatment, consultant specialist.

Першоджерело: *Илейко В. Р. Судебно-наркологическая экспертиза, комплексная судебная нарколого-психиатрическая экспертиза — реальность и перспективы. Архів психіатрії. 2012. Т. 18, № 3. С. 70–74. Реферат оприлюднено в журналі 05.12.2013.*

References

1. Ileiko V. R. Sudovo-narkolohichna ekspertyza, kompleksna sudova narkoloho-psykhiatrychna ekspertyza – realnist i perspektyvy [Forensic Narcological Examination and Complex Forensic Narcological and Psychiatric Examination: Reality and Prospects] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2016. Vol. 1, No. 5 (5). URL: https://expertize-journal.org.ua/psihologicheskaya-ekspertiza/389-sudebno-narkologicheskaya-ekspertiza-kompleksnaya-sudebnaya-narkologo-psikhiatricheskaya-ekspertiza-realnost-i-perspektivy (onovlena versiia vid 05.12.2013). [in Ukrainian].

1.4. ЮРИДИЧНА ПРАКТИКА

ІСТОРИЧНИЙ ФАКТ: УПЕРШЕ СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНУ ЕКСПЕРТИЗУ В КИЇВСЬКОМУ ІНСТИТУТІ НАУКОВО-СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ БУЛО ПРИЗНАЧЕНО 1930 РОКУ[1] *(мова оригіналу — російська; назву подано в перекладі)*

Анотація. Історична довідка відтворює фрагмент наряду № 236 Київського інституту науково-судової експертизи 1930 р., пов'язаного з призначенням судово-психологічної експертизи. Висновок стосувався появи ящірок у Лукери Герман і готувався за постановою Конотопського окружного прокурора № 130.331.29/І-1930. Дослідження доручили психологічній секції інституту 18.01.1930, виконали 07.02.1930 і того ж дня надіслали акт (№ 166) до камери Конотопського окружного прокурора; на наряді червоним намальовано знак Ψ – символ психології. Оригінал, складений українською, зберігається в музеї Київського НДІ судових експертиз. Додано пояснення історичного значення слова «камера» й посилання на праці В. В. Юсупова та В. О. Комахи з історії судово-експертних установ.

Ключові слова: історія судової експертизи, судово-психологічна експертиза, Київський інститут науково-судової експертизи, 1930 рік, архівний документ, Конотоп, психологічна секція, КНДІСЕ.

Першоджерело: *Наряд № 236-1930 р. Київського інституту науково-судової експертизи за постановою Конотопського окружного прокурора № 130.331.29/І-1930. Конотоп, 1930. Оригінал: музей Київського науково-дослідного інституту судових експертиз (м. Київ, вул. Смоленська, 6). Реферат оприлюднено в журналі 17.11.2013.*

Повний текст

Тематические статьи (язык оригинала - украинский):

- Нормативно-правове забезпечення діяльності судово-експертних установ в УСРР у 1923-1931рр. [Електронний ресурс] / В. В. Юсупов // Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. - 2012. - вып. 2. - С. 163-174.

Режим доступа: http://www.nbuv.gov.ua/ujrn/Soc_Gum/VAUMVS/2012_2/ysup.htm

- Фаворський Василь Іванович – один із фундаторів і перших керівників Київського науково-дослідного інституту судових експертиз (до 100-річчя з дня заснування КНДІСЕ – 1914-2014). [Електронний ресурс] / В. О. Комаха // Юридические записки. - 2013. - вып. 3. - С. 84-90.

Режим доступа: http://juridical-essays.org/files/archive/articles/2013-3/Komakha_V.O..pdf

- История создания в 1913 году кабинетов судебной экспертизы в Москве, Киеве, Одессе.

Режим доступа: http://expert-nazarov.com/index.php/all-news/557-istoricheskij-fakt-uchrezhdeniya-kabinetov

References

1. Istorychnyi fakt: upershe sudovo-psykholohichnu ekspertyzu v Kyivskomu instytuti naukovo-sudovoi ekspertyzy bulo pryznacheno 1930 roku : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2016. Vol. 1, No. 5 (5). URL: https://expertize-journal.org.ua/psihologicheskaya-ekspertiza/355-istoricheskij-fakt-naznacheniya-sudebno-psikhologicheskoj-ekspertizy-kievskomu-institutu-nauchno-sudebnoj-ekspertizy-v-1930-godu (onovlena versiia vid 26.04.2017). [in Ukrainian].

СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА НЕПОВНОЛІТНІХ У ЮВЕНАЛЬНІЙ ЮСТИЦІЇ[1] *(мова оригіналу — російська; назву подано в перекладі)*

Шипшин С. С.

Реферат. Коли йдеться про судово-психологічну експертизу неповнолітніх, слідчі, судді, адвокати й експерти зазвичай уявляють неповнолітнього обвинуваченого чи підсудного. Шипшин С. С., співробітник Південного регіонального центру судової експертизи Міністерства юстиції рф (Ростов-на-Дону), доводить, що із запровадженням ювенальних підходів і принципів відновного правосуддя до поля зору правозастосувача потрапляють також неповнолітні потерпілі та свідки, яким правопорушенням завдано психотравми. Дитина через незавершеність фізіологічного, психічного й особистісного розвитку потребує посиленого захисту і в кримінальному процесі, і в цивільно-правових відносинах, і у сфері, яку охороняє адміністративне право; саме ці потреби практики, за автором, стимулювали розвиток експертизи неповнолітніх. Спираючись на експертну практику, автор окреслює коло справ. У кримінальних найчастіше трапляються статеві злочини (ст. 131–135 КК рф), далі злочини проти життя і здоров'я (ст. 111–119, 121–122), а останніми роками також злочини проти здоров'я населення й суспільної моралі (ст. 230, 240, 242.1) та проти сім'ї й неповнолітніх (ст. 150–151, 155–156). У цивільних справах це спори про позбавлення чи обмеження батьківських прав, місце проживання дитини після роздільного проживання батьків, порядок спілкування з батьком і усунення перешкод у спілкуванні з родичами (ст. 1078 ЦК, ст. 65–67, 70, 73 СК рф), в адміністративних застосовується ч. 2 ст. 2.3 КпАП рф. Замість наявного поділу на експертизу обвинувачених, свідків і потерпілих та окремо потерпілих від статевих злочинів автор пропонує класифікацію за процесуальним статусом дитини: експертиза неповнолітнього правопорушника, потерпілого і свідка. Серед експертних завдань названо оцінку ризику повторного правопорушення, з'ясування випадковості чи закономірності вчинку з огляду на індивідуальні й соціально-психологічні чинники, виявлення «захисних» чинників ресоціалізації, оцінку показань свідка, коли вони неповні, суперечливі чи не узгоджуються з іншими доказами, а також встановлення моральної шкоди потерпілим, передусім від сексуального насильства. Підсумок тез: предметом експертизи має бути психічний стан дитини в юридично значущій ситуації незалежно від її процесуального статусу, а для цього потрібні універсальні методичні підходи та програми підготовки експертів, які спеціалізуються на дослідженні дітей. Українським експертам-психологам і юристам така класифікація допоможе точніше формулювати питання в кримінальному провадженні, у спорах щодо місця проживання дитини та у справах про відшкодування моральної шкоди.

Ключові слова: судово-психологічна експертиза, неповнолітні, ювенальна юстиція, відновне правосуддя, неповнолітній потерпілий, неповнолітній свідок, неповнолітній правопорушник, моральна шкода, місце проживання дитини, класифікація експертиз.

Forensic Psychological Examination of Minors in Juvenile Justice

Shypshyn S. S.

Abstract. Practitioners usually associate the forensic psychological examination of minors with a juvenile defendant. Shipshin S. S., of the Southern Regional Centre for Forensic Examination of the Ministry of Justice of the russian federation (Rostov-on-Don), argues that the introduction of juvenile justice approaches and restorative justice principles also brings into focus minor victims and witnesses traumatised by an offence. Because a child's physiological, mental and personal development is

incomplete, children need enhanced protection in criminal, civil and administrative proceedings, and these needs of practice have driven the development of such examinations. Drawing on expert practice, the author maps the relevant cases: in criminal proceedings, sexual offences are the most frequent, followed by offences against life and health and, more recently, offences against public health and morality and against family and minors; civil cases concern deprivation or restriction of parental rights, a child's place of residence after parental separation, contact with a non-resident parent and obstacles to contact with relatives; administrative cases are also covered. Instead of the existing division into examinations of accused minors, of witnesses and victims, and of victims of sexual offences, the author proposes a classification by the child's procedural status: examination of a minor offender, a minor victim and a minor witness. Typical expert tasks include assessing the risk of reoffending, identifying protective factors for resocialisation, evaluating incomplete or contradictory testimony and establishing psychological harm to victims. The author concludes that the subject of examination should be the child's mental state in a legally relevant situation, which requires unified methodological approaches and specialised training for experts working with children.

Keywords: forensic psychological examination, minors, juvenile justice, restorative justice, minor victim, child witness, juvenile offender, psychological harm, child residence disputes, classification of examinations.

Першоджерело: *Шипшин С. С. Судебно-психологическая экспертиза несовершеннолетних в ювенальной юстиции. Коченовские чтения «Психология и право в современной россии». 2010. С. 156–157.*[2] *Реферат оприлюднено в журналі 30.11.2013.*

References

1. Shypshyn S. S. Sudovo-psykholohichna ekspertyza nepovnolitnikh u yuvenalnii yustytsii [Forensic Psychological Examination of Minors in Juvenile Justice] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2016. Vol. 1, No. 5 (5). URL: https://expertize-journal.org.ua/psihologicheskaya-ekspertiza/373-sudebno-psikhologicheskaya-ekspertiza-nesovershennoletnikh-v-yuvenalnoj-yustitsii (onovlena versiia vid 30.11.2013). [in Ukrainian].

2. Shipshin S. S. Sudebno-psikhologicheskaya ekspertiza nesovershennoletnikh v yuvenalnoy yustitsii. Kochenovskie chteniya "Psikhologiya i pravo v sovremennoy rossii". 2010. S. 156–157. URL: https://psyjournals.ru/nonserialpublications/kochenovskie_chteniya_2010/contents/kochenovskie_chteniya_2010_41376.pdf (data zvernennia: 04.11.2026). [in Russian].

1.5. СТОРІНКА ВЧЕНОГО

ПАМ'ЯТІ ЯЧИНОЇ АЛІСИ СЕРГІЇВНИ, СУДОВОГО ЕКСПЕРТА-ПСИХОЛОГА, КАНДИДАТА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК, ДОЦЕНТА[1]

(мова оригіналу — російська; назву подано в перекладі)

Анотація. Замітка вшановує пам'ять Аліси Сергіївни Ячиної (померла 20 листопада 2012 р. на 70-му році життя), українського судового експерта-психолога, кандидата психологічних наук, доцента, яка займалася експертною роботою з 1979 р., а з червня 1998 р. працювала в Харківському НДІ судових експертиз імені засл. проф. М. С. Бокаріуса. Вона мала безстрокове свідоцтво судового експерта за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження», виконала багато складних первинних і повторних експертиз, підготувала програму навчання експертів цієї спеціальності, науковий звіт для Мін'юсту й 70 наукових статей. Наведено описи трьох її праць, зокрема про підлітків з відхильною поведінкою та про психічний стан суїцидентів за передсмертними записками.

Ключові слова: Ячина А. С, судовий експерт-психолог, пам'ять науковця, Харківський НДІСЕ імені М. С. Бокаріуса, судово-психологічна експертиза, спеціальність 14.1 «Психологічні дослідження», бібліографія.

Першоджерело: *Пам'яті А. С. Ячиної. Теорія і практика судової експертизи і криміналістики : збірник наукових праць. Харків : Право, 2012. Вип. 12. С. 517.*[2] *Реферат оприлюднено в журналі 09.07.2014.*

Повний текст

1. Библиографическое описание: Пам'яти А.С. Ячиної // Теорія і практика судової експертизи і криміналістики : збірник наукових праць. – Вип. 12. – Х. : Право, 2012. – С. 517 (язык оригинала - украинский). Электронный режим доступа: http://www.hniise.gov.ua/sbornik/2012/Yachina.pdf

2. Библиографическое описание: Заика Е.В., Крейдун Н.П., Ячина А.С. Психологическая характеристика личности подростков с отклоняющимся поведением // Вопросы психологии, №4. - М., 1990. - С. 83-90. Электронный режим доступа: http://voppsy.ru/issues/1990/904/904083.htm

3. Библиографическое описание: Ячина А. С., Иваненко Н. Г., Стороженко С. В. Оценка психического состояния суицидентов по звуко-цветовым коннотациям предсмертных записок // Теорія і практика судової експертизи і криміналістики : збірник наукових праць. – Вип. 6. – Х. : Право, 2006. – С. 374-383 (язык оригинала - украинский). Электронный режим доступа: SudExp_V6_2006.pdf

References

1. Pamiati Yachynoi Alisy Serhiivny, sudovoho eksperta-psykholoha, kandydata psykholohichnykh nauk, dotsenta : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2016. Vol. 1, No. 5 (5). URL: https://expertize-journal.org.ua/psihologicheskaya-ekspertiza/520-pamyati-yachinoj-alisy-sergeevny-sudebnomu-ek-

spertu-psikhologu-kandidatu-psikhologicheskikh-nauk-dotsentu (onovlena versiia vid 05.09.2021). [in Ukrainian].

2. Pamiati A. S. Yachynoi. Teoriia i praktyka sudovoi ekspertyzy i kryminalistyky : zbirnyk naukovykh prats. Kharkiv : Pravo, 2012. Vyp. 12. S. 517. URL: http://www.hniise.gov.ua/sbornik/2012/Yachina.pdf (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

РОЗДІЛ 2. НОВИНИ ЖУРНАЛУ

Американська асоціація поліграфологів відкрила базу даних науково-практичних статей, опублікованих у журналі асоціації «Polygraph» (мова оригіналу — російська) [1]

18.09.2016

Короткий зміст. Редакція повідомляє, що Американська асоціація поліграфологів (APA) 2016 р. відкрила на своєму сайті www.polygraph.org базу даних науково-практичних статей, опублікованих у фаховому журналі асоціації «Polygraph» у 1972–2016 рр. Журнал виходить щоквартально з березня 1972 р.; перший номер видано в м. Лінтікум (штат Меріленд). Наведено довідку про APA, створену 1966 р.: понад 2800 членів, стандарти професійної практики, вимоги до методик, технічних засобів і підготовки кадрів. До новини додано файл бази даних журналу за 1972–2015 рр. у форматі Excel.

Гумор на тему «Використання поліграфа (детектора брехні) в житті людей» (мова оригіналу — російська)[2]

25.09.2016

Короткий зміст. Редакція пропонує добірку гумору про поліграф з відкритих інтернет-джерел: короткометражний фільм «Lie Detector» (2011), епізод мультсеріалу «Сімпсони», фрагмент ток-шоу Джиммі Кіммела з фальшивим детектором брехні, сценки братів Пономаренків і «Дизель Шоу» (ICTV, 15.12.2017), монолог Юхима Шифріна та мініатюру Семена Альтова, а також анекдоти, жартівливі вислови й англомовні та російськомовні карикатури. Добірка показує, які уявлення про перевірку на детекторі брехні побутують у масовій культурі.

References

1. Amerykanska asotsiatsiia polihrafolohiv vidkryla bazu danykh naukovo-praktychnykh statei, opublikovanykh u zhurnali asotsiatsii "Polygraph" (mova oryhinalu — rosiiska). Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2016. 18 veres. URL: https://expertize-journal.org.ua/detektor-lzhi-poligraf/645-amerikanskoj-assotsiatsii-poligrafologov-byla-otkryta-baza-dannykh-dlya-poiska-statej-v-professionalnom-zhurnale-assotsiatsii-polygraph (onovlena versiia vid 27.04.2017). [in Ukrainian].

2. Humor na temu "Vykorystannia polihrafa (detektora brekhni) v zhytti liudei" (mova oryhinalu — rosiiska). Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2016. 25 veres. URL: https://expertize-journal.org.ua/detektor-lzhi-poligraf/648-yumor-na-temu-ispolzovanie-poligrafa-detektora-lzhi-v-zhizni-lyudej (onovlena versiia vid 15.02.2021). [in Ukrainian].

ЧИТАЧІ ТАКОЖ ШУКАЮТЬ

В ІНТЕРНЕТІ

Пошукові запити зі словом «експертиза», які найчастіше вводили користувачі Google в Україні у вересні–жовтні 2016 р. — у період виходу цього номера[8]:

№	Запит	Індекс
1	судова експертиза	100
2	судово медична експертиза	49
3	екологічна експертиза	24
4	антикорупційна експертиза	19
5	трасологічна експертиза	14
6	психофізіологічна експертиза	6

Індекс популярності Google Trends: 100 — найчастіший запит періоду, решта — у відсотках від нього. Абсолютної кількості пошуків Google не оприлюднює. Найшвидше зростали запити: «судово медична експертиза» (+300 %), «антикорупційна експертиза» (+110 %), «судова експертиза» (+80 %).

У ЖУРНАЛІ

Матеріали цього номера, які читачі відкривали найчастіше, — кількість переглядів їхніх сторінок на сайті журналу станом на 06.11.2026:

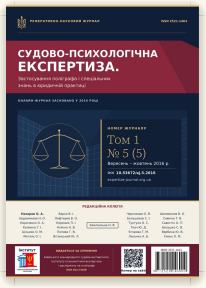
№	Матеріал	Переглядів
1	Гумор на тему «Використання поліграфа (детектора брехні) в житті людей» (мова оригіналу — російська)	9 677
2	*Ілейко В. Р.* Судово-наркологічна експертиза, комплексна судова нарколого-психіатрична експертиза – реальність і перспективи	7 484
3	*Толстолуцький В. Ю.* Судово-психологічна експертиза особи невстановленого злочинця: програмно-криміналістичний аспект	2 917
4	*Шипшин С. С.* Судово-психологічна експертиза неповнолітніх у ювенальній юстиції	2 752
5	Американська асоціація поліграфологів відкрила базу даних науково-практичних статей, опублікованих у журналі асоціації «Polygraph» (мова оригіналу — російська)	2 588

Лічильник сайту журналу рахує всі відкриття сторінки матеріалу від дня її оприлюднення. Перегляди саме за період виходу номера журнал фіксує з листопада 2026 р.

Станьте автором журналу. Редакція приймає статті науковців, судових експертів, адвокатів, психологів і здобувачів наукових ступенів з юридичної психології, судово-психологічної експертизи, застосування поліграфа та спеціальних знань у юридичній практиці. Публікація безкоштовна, статтям редакція присвоює DOI, а читають їх ті, хто щод-

ня працює в судах. Приєднуйтеся до спільноти судових експертів і дослідників: вимоги до статей і тез див. у розділі «Вимоги до оформлення»[9].

Потрібен судовий експерт? Якщо у справі, яку розглядає суд, виникли питання, що потребують спеціальних знань у галузі психології, зокрема щодо моральних страждань, психологічного стану учасника процесу, інтересів дитини чи психофізіологічного дослідження із застосуванням поліграфа, зверніться до редакції. Допоможемо визначитися з видом експертизи, сформулювати питання експертові й знайти фахівця з належною кваліфікацією. Запит — через форму «Консультація» на сайті журналу[10] або за телефоном +38 (093) 476-72-60.

Як цитувати номер

Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці : реферативно-науковий online журнал. 2016. Т. 1, № 5 (5). 24 с. DOI: https://doi.org/10.53672/ej.5.2016. URL: https://expertize-journal.org.ua/nomera/701-2016-5-16.

References

1. Pro metu stvorennia Internet-vydannia [On the Purpose of Creating the Online Publication]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/o-celyah (onovlena versiia vid 29.06.2022). [in Ukrainian].

2. Kyivskyi mizhnarodnyi sudovo-ekspertnyi instytut psykholohichnoi ekspertyzy i doslidzhen na polihrafi [Kiev International Forensic Expert Institute of Psychological Expertise and Researchs on Polygraph, LLC] : zapys u reiestri naukovykh orhanizatsii Research Organization Registry (ROR). URL: https://ror.org/02xc7et08 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. Vytiah z Yedynoho derzhavnoho reiestru veteraniv viiny vid 31.10.2026 № 31102026-00003569 [Extract from the Unified State Register of War Veterans of 31.10.2026 No. 31102026-00003569] : vidomosti pro subiekta veteranskoho pidpryiemnytstva (Nazarov Oleh Anatoliiovych) / Ministerstvo u spravakh veteraniv Ukrainy. Opryliudneno na storintsi "Pro naukovo-referatyvne vydannia" saitu zhurnalu. URL: https://expertize-journal.org.ua/o-nauchnom-izdanii (onovlena versiia vid 08.11.2026). [in Ukrainian].

4. Redaktsiina kolehiia [Editorial Board]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/redaktsijna-kolegiya (onovlena versiia vid 09.11.2026). [in Ukrainian].

5. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice]. 2016. Vol. 1, No. 5 (5). DOI: https://doi.org/10.53672/ej.5.2016. [in Ukrainian].

6. DSTU 3017:2015. Informatsiia ta dokumentatsiia. Vydannia. Osnovni vydy. Terminy ta vyznachennia poniat [Information and Documentation. Publications. Main Types. Terms and Definitions]. [Chynnyi vid 2016-07-01]. Vyd. ofits. Pp. 4.14.2.2, 4.14.2.7. Referaty prats, opryliudnenykh ranishe, podano iz zaznachenniam imeni avtora ta dzherela zapozychennia vid-

povidno do p. 1 ch. 2 st. 22 Zakonu Ukrainy "Pro avtorske pravo i sumizhni prava" vid 01.12.2022 № 2811-IX; akty orhaniv derzhavnoi vlady ta ofitsiini dokumenty sudovoho kharakteru ne okhoroniaiutsia avtorskym pravom (p. 3 ch. 1 st. 8 tsoho Zakonu). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

7. PCAST Releases Report on Forensic Science in Criminal Courts. The White House (President Barack Obama, arkhiv). URL: https://obamawhitehouse.archives.gov/blog/2016/09/20/pcast-releases-report-forensic-science-criminal-courts (data zvernennia: 04.11.2026).

8. Google Trends : poshukovyi termin «ekspertyza», Ukraina, 01.09.2016–31.10.2016 [Google Trends: Search Term “ekspertyza”, Ukraine, 01.09.2016–31.10.2016]. URL: https://trends.google.com/trends/explore?date=2016-09-01%202016-10-31&geo=UA&q=%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%B0&hl=uk (data zvernennia: 06.11.2026). [in Ukrainian].

9. Vymohy do oformlennia statei i tez [Requirements for Articles and Abstracts]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/vimogi-do-oformlennya (onovlena versiia vid 08.11.2026). [in Ukrainian].

10. Konsultatsiia: zapyt na provedennia sudovoi psykholohichnoi ekspertyzy, doslidzhennia [Consultation: Request for a Forensic Psychological Examination or Study]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/konsultacia (onovlena versiia vid 28.10.2023). [in Ukrainian].

Відомості про журнал

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Назва: реферативно-науковий журнал «Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці» (Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice). Електронне (online) видання.

Ідентифікатори: ISSN 2521-1463 (Online); штриховий код EAN-13 для періодичних видань 9772521146000; державний український ідентифікатор медіа R40-05509 (рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення від 26.09.2024 № 2785); префікс DOI 10.53672 (Crossref).

Засновник і видавець: кандидат психологічних наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва Назаров Олег Анатолійович. Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 8355 від 09.06.2025.

Видається за сприяння ТОВ «Київський міжнародний судово-експертний інститут психологічної експертизи і досліджень на поліграфі»; міжнародний ідентифікатор наукової організації ROR 02xc7et08.

Галузь: юридичні, психологічні науки. Періодичність: 1 раз на два місяці. Мови видання: українська, англійська.

Увага! Електронне видання не внесено до затвердженого Міністерством освіти і науки України переліку наукових фахових видань України.

ІСТОРІЯ ВИДАННЯ

Журнал засновано у травні 2016 р. кандидатом психологічних наук, доцентом, експертом-поліграфологом, правознавцем О. А. Назаровим на базі інформаційно-правового вебсайту з метою популяризації можливостей судово-психологічної експертизи, застосування поліграфа та інших спеціальних знань у юридичній практиці. Редакційну колегію сформовано у квітні 2017 р. під час ISSN-реєстрації видання.

БАЗИ ДАНИХ, РЕЄСТРИ ТА БІБЛІОТЕКИ

Реєстр суб'єктів у сфері медіа; Google Scholar; ISSN International Centre — ISSN Portal; Crossref; Scilit (MDPI); Відкритий український індекс цитувань (OUCI, ДНТБ України); ICI World of Journals (Index Copernicus, паспорт журналу); Реєстр наукових видань України (УкрІНТЕІ); Polska Bibliografia Naukowa (PBN). Інші каталоги: ResearchBib.

ПОЛІТИКА ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

Видання практикує політику негайного відкритого доступу до опублікованого змісту, підтримуючи принципи вільного поширення наукової інформації та глобального обміну знаннями задля загального суспільного прогресу.

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Поштова адреса: 01001, м. Київ-1, вул. Хрещатик, 22, абонентська скринька В-62. Засновник — видавець: тел. +38 (093) 476-72-60; e-mail: nazarovua@ukr.net. Заступники головного редактора: д-р психол. наук, професор Євдокимова Наталя Олексіївна (yevdokymova@ukr.net); д-р юрид. наук, професор Кириченко Олександр Анатолійович (alankir23@ukr.net). Сайт: expertize-journal.org.ua; e-mail редакції: info@expertize-journal.org.ua.

ЕЛЕКТРОННЕ НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

2016. Том 1, № 5 (5)
вересень–жовтень 2016 року

Реферативно-науковий online журнал

Засновник, видавець, відповідальний за випуск — Назаров О. А.

Видається за сприяння Київського міжнародного судово-експертного інституту психологічної експертизи і досліджень на поліграфі (ROR 02xc7et08).

Формат А4 (210×297 мм). Гарнітура Source Serif 4. Обсяг 24 с.

DOI 10.53672/ej.5.2016. Ідентифікатор медіа R40-05509. ISSN 2521-1463 (Online).

Видавник Назаров О. А. Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 8355 від 09.06.2025.

01001, м. Київ-1, вул. Хрещатик, 22, а/с В-62. Тел. +38 (093) 476-72-60. E-mail: nazarovua@ukr.net

expertize-journal.org.ua